

*До разової вченої ради
Міжнародного гуманітарного університету*

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата філологічних наук, доцента **Оренчак Ольги Олексіївни**
**на дисертацію Шарапановської Юлії Вікторівни на тему: «Реалізація
концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі
(лінгвосоціальний аспект)», поданої на захист до разової спеціалізованої
вченої ради у Міжнародному гуманітарному університеті на здобуття
вищої освіти ступеня доктора філософії
в галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія»**

Представлена на рецензію робота **Шарапановської Юлії Вікторівни** присвячена вивченню концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі та реалізації його в лінгвосоціальному контексті. Звернення авторки до цієї актуальної проблеми є не лише нагальним і своєчасним, а й ґносеологічно необхідним з точки зору когнітивних процесів мови.

Актуальність теми дисертаційного дослідження полягає в сприйнятті нового соціолінгвістичного феномену пандемії як ключового явища, що формує сучасну мовну картину світу з огляду на нові реалії життя, моделює нові міжкультурні взаємодії та практики. Запропонований комплексний аналіз концепту PANDEMIC є необхідним для розроблення моделей його вербалізації різними лексико-фразеологічними засобами з урахуванням його лінгвокультурних та етноспецифічних характеристик у сучасному англomовному медійному дискурсі.

Наукова новизна та **практична значущість** проведеної роботи не викликають сумнівів. Особливої уваги заслуговує **новаторське** прагнення дисертантки а) запропонувати власну комплексну методику всебічного аналізу розвитку концепту PANDEMIC; б) змодельовати лексико-семантичне поле концепту PANDEMIC для розробки методологічних засад комплексного концептуального аналізу феномену пандемії у сучасному англomовному

медійному дискурсі; в) запропонувати новий методолічний підхід у проведенні експерименту за участі носіїв британського й американського варіантів англійської мови; г) представити діахронічний зріз концепту PANDEMIC з метою дослідження процесу вербалізації концепту, а також створення термінологічних стандартів для пандемічних ситуацій.; г) провести комплексний аналіз мовних одиниць, що виражають концепт PANDEMIC на матеріалі найбільш репрезентативних корпусів англійської мови; д) окреслити різний ступінь репрезентації концепту PANDEMIC та гнучкість цього концепту із розширенням його структури в англійськомедійному дискурсі.

Теоретичне значення одержаних результатів дисертації пов'язане з розширенням теоретичної бази досліджень з медійної комунікації, концептології, типології, зіставної лінгвістики, лінгвокультурології, етнолінгвістики, дискурсології, антропології та ін.

Усе це уможливило використання здобутків авторки під час виконання студентами курсових і кваліфікаційних робіт та розробки теоретичних курсів із когнітивної лінгвістики, лексикології, лексикографії, теорії англійської мови, культурології, міжкультурної комунікації. Також результати пропонованого дослідження можуть бути використані у викладанні як нормативних навчальних дисциплін із філології, як-от «Корпусна лінгвістика», «Теорія мовних універсалій», «Типологія міжкультурної комунікації», так і вибірково дисциплін, присвячених вивченню особливостей практичної риторики, когнітивної семіотики та лінгводискурсології, що підкреслює **практичне значення** одержаних результатів.

Основні положення й результати дисертації **апробовано** та на різних стадіях презентовано в межах доповідей на науково-практичних конференціях та конгресах: Міжнародна науково-практична конференція “Specialized and multidisciplinary scientific researches” (м. Амстердам, Нідерланди, 11 грудня 2020 р.); Другий міжнародний конгрес “2nd International Antalya scientific research and innovative studies congress” (м. Анталія, Туреччина, 17-22 березня 2022 р.); Перша Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

“Achievements of 21st Century Scientific Community” (м. Дніпро, 14-15 вересня 2023 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні підходи до формування багатомовної та полікультурної компетенції в умовах викликів сьогодення» (м. Одеса, 23-24 листопада 2023 р.).

Основні результати дослідження викладено в 15 **публікаціях** (серед них – 11 одноосібних) у фахових виданнях України (4 публікації), а також у 2 публікаціях, що входять до наукометричних баз «Scopus» і «Web of Science».

Необхідно відмітити композиційну гармонійність і методичну послідовність наукової праці. **Структура дисертації**, що представлена анотацією українською та англійською мовами, вступом, трьома розділами, висновками і списком використаних джерел, а також ілюстрованими додатками, є чіткою, збалансованою і логічною, у якій дисертантка поступово вирішує поставлені завдання. **Обґрунтованими** вважаємо *висновки* дисертації, які відтворюють основні результати наукової розвідки, викладені в розділах, і поглиблюють їхній зміст та важливість в контексті висунутих теоретичних та практичних положень. Показовим є і те, що висновкова частина повністю узгоджена із визначеними у вступі завданнями.

Рецензоване дослідження виконане а) на солідному **фактичному матеріалі** – було проаналізовано англійськомовні медійні джерела для відбору матеріалу вибірки – електронні та друковані версії англійськомовних видань газет і журналів із 1995 по 2023 рр., серед яких “*The Guardian*”, “*The Observer*”, “*The Times*”, “*The Sun*”, “*The Telegraph*”, “*The Daily Mail*”, “*The Independent*”, “*The Wall Street Journal*”, “*The New York Times*”, “*The Washington Post*”, “*Daily News*” та ін. Загальний обсяг мовного матеріалу становить 2320 сторінок. Загальна кількість відібраних лексичних одиниць англійської мови сягає 1300 одиниць.; та б) на вагомій **теоретичній базі** – список використаної літератури налічує 202 позиції, з яких 85 – іноземними мовами, у тому числі достатньо джерел за останні п’ять років.

Високо оцінюючи отримані теоретичні та практичні результати дослідження, а також їх наукову новизну, маємо бажання уточнити окремі

моменти праці та висловити певні міркування і пропозиції, які виникли під час ознайомлення із текстом дисертації.

1. Безсумнівним здобутком авторки є теоретичний аналіз феномену «концепт» у різних сферах соціально-гуманітарного знання (п. 1.1.), що є цілком слушним з огляду на розгляд концепту *Pandemic* у лінгвосоціальному контексті та визначений темою дисертаційного дослідження. Однак дисертантка також оперує поняттями «концептуальний простір» та «концептосфера» (с. 36), що не є предметом дослідження. Обґрунтуйте таку термінологічну поліфонічність.
2. У розділі 3.2.1 «Експериментальне визначення лексико-семантичного поля концепту PANDEMIC» авторка детально описує результати моделювання концептуального поля *Pandemic* у медійному дискурсі США та Великої Британії, зауважуючи, що серед експертів були представники різних англomовних культур. Виникає питання про залежність сприйняття концепту *Pandemic* від лінгвокультури.
3. Дисертація містить деякі поодинокі мовні та стилістичні огріхи.

Зазначені міркування не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації Шарапановської Ю. В., вони не стосуються змісту основних положень дослідження і не ставлять під сумнів **достовірність** отриманих результатів та сформульованих теоретичних висновків. Крім того, робота вирізняється дотриманням принципів **академічної доброчесності**. Так, за результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації ознак академічної недоброчесності не виявлено. Рукопис дисертації було перевірено на наявність академічного плагіату за допомогою інформаційної системи “UNICHECK” у встановлені терміни та за відповідним порядком і було з'ясовано, що наявний висновок - позитивний.

Загальний висновок.

Дисертація Шарапановської Ю. В. на тему «Реалізація концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)» є

самостійною та завершеною науковою працею. Дослідження містить науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, характеризується єдністю змісту та свідчить про особистий внесок авторки.

Дисертація «Реалізація концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44) та наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12.07.2019 р.), а її авторка, Шарапановська Юлія Вікторівна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 «Філологія».

Рецензент

Оренчак Ольга Олексіївна

кандидат філологічних наук, доцент
кафедри романо-германської філології
та методики викладання іноземних мов
Міжнародного гуманітарного університету

Начальник відділу
організаційно-документального
забезпечення

Вікторія ГОРБАНЬОВА

Сіджене засвідчено